

PODSUMOWANIE PIERWSZEGO ETAPU WDRAŻANIA PAKTU UCZCIWOŚCI

(1.01.2017 – 30.06.2017)

Monitoring etapu składania ofert

Fundacja im. Stefana Batorego oraz Spółka PKP PLK S.A 8 listopada 2016 roku podpisały pakt uczciwości. Tym samym zapoczątkowały monitoring postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Opracowanie dokumentacji przetargowej oraz realizacja robót budowlanych w formule *projektuj i buduj* w ramach projektu *Prace na linii kolejowej nr 1 na odcinku Częstochowa-Zawiercie*”. Pakt uczciwości jest projektem pilotażowym, a wybrane zamówienie zostało wskazane przez Ministerstwo Rozwoju.

W tym samym czasie Fundacja ogłosiła konkurs na specjalistów prawa zamówień publicznych oraz inżynierów, którzy biorą aktywny udział w monitoringu postępowania. Zobowiązani są również składać do Fundacji cykliczne raporty ze swoich działań. W otwartym naborze wybrany został konsultant prawny (Kancelaria Prawna TOGATUS Sławomir Trojanowski z Olsztyna) i techniczny (JPL Project Sp. z o.o. z Warszawy). Na podstawie zawartych umów zobowiązali się oni wystrzegać konfliktu interesów, który mógłby naruszyć ich obiektywizm wobec Zamawiającego, czy Wykonawcy.

Monitoring zamówienia rozpoczęła analiza dokumentacji przetargowej pod kątem zapisów, które mogłyby ograniczać konkurencyjność przetargu, czy też stwarzać ryzyko podniesienia kosztów inwestycji na etapie jej realizacji. Zespół Fundacji dwukrotnie spotykał się w celu wymiany opinii na temat rzetelności dokumentacji przetargowej. Zespół wydawał też opinie dotyczące kolejnych modyfikacji Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, wprowadzanych przez Zamawiającego kilkanaście razy w trakcie okresu składania ofert. Ponadto konsultanci Fundacji im. Stefana Batorego przeanalizowali ponad 300 pytań, przesłanych przez wykonawców oraz odpowiedzi sformułowanych przez Zamawiającego. Spółka ze względu na pytania wykonawców oraz postępowanie wyjaśniające wszczęte przez Urząd Zamówień Publicznych siedmiokrotnie przesuwiała termin zgłaszania ofert, który pierwotnie został ustalony na 27 grudnia 2016. Oferty ostatecznie zostały otwarte 10 marca 2017 r. w obecności członków Fundacji. W przetargu wzięło udział czterech wykonawców.

W trakcie składania ofert Fundacja skierowała do Zamawiającego, w związku z prowadzonym monitoringiem, dwa pisma. Pierwsze [pismo z 20 stycznia 2017 r.](#) zawierało szereg szczegółowych komentarzy i pytań do treści Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia, z sugestiami ich wdrożenia jeszcze w trakcie naboru ofert. Zwrócono Zamawiającemu uwagę m.in. na niejednoznaczności w opisie przedmiotu zamówienia, zbyt ogólne opisy oraz brak decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zespół monitorujący odniósł się także do praktyki realizacji przetargu, zwracając uwagę na potrzebę bieżącego publikowania pytań i odpowiedzi na stronie internetowej. Drugie [pismo z 6 lutego 2017 r.](#) miało przypominać Zamawiającemu o konieczności współpracy z Partnerem Społecznym oraz bieżącym reagowaniu na jego pytania i prośby o informacje. Spółka, również pisemnie, odniosła się do poprawek do SIWZ zaproponowanych przez Fundację, a następnie zgłoszone przez Fundację uwagi do dokumentacji przetargu oraz sformułowana przez Spółkę odpowiedź stały się przedmiotem konsultacji

Fundacji z Ministerstwem Rozwoju. Temat ten poruszono też na spotkaniu z udziałem przedstawicieli PKP PLK, Fundacji oraz jej konsultantów, na którym dyskutowano m.in. zasady udziału przedstawicieli Fundacji w komisji przetargowej, włączenie Ministerstwa Rozwoju w obieg informacji między stronami paktu oraz istotne terminy w procesie zamówienia, w tym ten dotyczący wydania spóźnionej decyzji środowiskowej. Następnie zorganizowano spotkanie na temat informowania Ministerstwa Rozwoju o stanie realizacji pilotażu paktu uczciwości. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele Spółki, Ministerstwa, Fundacji oraz jej konsultanci. Wspólnie ustalono katalog dokumentów i informacji, które mają automatycznie trafiać do Ministerstwa.

Monitoring prac komisji przetargowej

Trzech przedstawicieli Fundacji Batorego zostało członkami komisji przetargowej jako obserwatorzy bez prawa głosu. Zobowiązali się do nieujawniania informacji związanych z przebiegiem prac komisji oraz zadeklarowali brak konfliktu interesów, który dotyczyłby zamówienia objętego paktem. W trakcie prac kilkakrotnie interweniowali, gdy zaistniały wątpliwości dotyczące ocenianych ofert, w tym m.in. potencjalnego konfliktu interesów. Wszystkie problemy na etapie prac komisji przetargowej zostały konstruktywnie rozwiązane. Ze względu na poufny charakter prac komisji żadne szczegóły dotyczące tych sytuacji nie mogą zostać opisane, bez zgody Zamawiającego. Prace komisji przetargowej trwały od 10 marca do 5 maja 2017 i zakończyły się wyborem spółki ZUE S.A. z Krakowa. Po rozstrzygnięciu komisji pojawiło się odwołanie zgłoszone przez jednego z oferentów, którego oferta przegrała. Odwołanie zostało odrzucone przez Krajową Izbę Odwoławczą w czerwcu. Konsultanci prawni Fundacji na prośbę Zamawiającego przygotowali własną opinię na temat granic jawności oferty, która to kwestia została poruszona w odwołaniu.

Działania dotyczące inżyniera kontraktu

13 lutego 2017 r. rozpoczął się przetarg na inżyniera kontraktu. Jego zadaniem jest pełnienie nadzoru technicznego nad inwestycją objętą paktem uczciwości. Odpowiednie zapisy dotyczące jego zobowiązań wobec Partnera Społecznego zawarto w projekcie umowy z inżynierem. Po upływie terminu składania ofert w tym postępowaniu (trwającym do 10 kwietnia) konsultant techniczny Fundacji przyznał się, że popełnił błąd i udzielił swojego potencjału eksperckiego jednemu z oferentów, czego na ówczesnym etapie nie mógł cofnąć. Ponieważ była to sytuacja określona w pakcie uczciwości jako potencjalny konflikt interesów, Fundacja niezwłocznie w [piśmie z 13 kwietnia 2017 r.](#) zawiadomiła o tym fakcie PKP PLK S.A. Po konsultacjach z Zamawiającym i zgodnie z jego rekomendacjami z 9 maja 2017 r., Fundacja zdecydowała o czasowym wyłączeniu konsultanta technicznego z monitoringu, co najmniej do czasu ogłoszenia wyniku postępowania na inżyniera kontraktu.

Przygotowanie do kolejnych etapów monitoringu

Transparency International Secretariat, dla wszystkich organizacji realizujących pilotaże paktów uczciwości w Europie, zorganizował spotkanie w Wilnie (10-12 maja 2017). Służyło ono wymianie wniosków wynikających z dotychczasowego pilotażu oraz wypracowaniu koncepcji ewaluacji projektu. W spotkaniu wzięli udział także przedstawiciele Fundacji Batorego.

W Olsztynie, gdzie znajduje się siedziba kancelarii obsługującej Partnera Społecznego, zorganizowano warsztat dla konsultantów prawnych i technicznych (6-7 czerwca 2017). Celem było przygotowanie do monitoringu na etapie realizacji inwestycji i opracowanie spójnej metodologii działania, opartej

o doświadczenia konsultantów z realizacji podobnych projektów infrastrukturalnych. Na podstawie wniosków ze spotkania powstał zarys metodologii. Ponadto przedmiotem konsultacji była kwestia środków niezbędnych do monitorowania inwestycji na etapie jej realizacji oraz efektywnego zarządzania zespołem ekspertów. Rozmowy były prowadzone pomiędzy Fundacją im. Stefana Batorego a Transparency International Włochy, Transparency International Węgry i Transparency International Bułgaria, partnerami monitorującymi inwestycje infrastrukturalne.

Działania komunikacyjne

Oficjalne otwarcie projektu dla mediów odbyło się 1 marca 2017 r. w siedzibie Fundacji Batorego, w trakcie konferencji „W stronę przejrzystych i konkurencyjnych zamówień publicznych”. W spotkaniu wzięło udział blisko 70 osób. Wśród panelistów zasiedli m.in. przedstawiciele PKP PLK, wiceprezes Urzędu Zamówień Publicznych oraz prezes Najwyższej Izby Kontroli. Dla gości konferencji przygotowano jednostronicową informację o genezie i najważniejszych założeniach paktu uczciwości.

W maju 2017 r. ukazał się artykuł autorstwa Marcina Waszaka pt. „[Pakt Uczciwości jako narzędzie zapobiegające korupcji w zamówieniach publicznych. Koncepcja, cele i zastosowanie](#)” opublikowany w materiałach z II Konferencji Antykorupcyjnej przez Żandarmerię Wojskową i Ministerstwo Obrony Narodowej. W tym samym czasie rozpoczęły się prace nad stroną internetową projektu. Na wykonawcę strony wybrano firmę FIX MY PAGE. Do zespołu dołączyła Karolina Szymańska, odpowiedzialna za działania komunikacyjno-promocyjne. Koordynator projektu Marcin Waszak wziął udział w Kongresie Regionów 20 czerwca 2017 r. Podczas jednego z paneli opowiedział m.in. o idei paktu uczciwości jako narzędziu umożliwiającym społeczny monitoring zamówień publicznych także na poziomie samorządów i spółek komunalnych.